

KNJIŽEVNOST.

Grof Lev N. Tolstoj: **Ljudske pripovedke**. Iz ruščine prevel dr. Ljudevit Pivko. Cena broš. 2-40 K, vez. 3 K. Maribor 1913. Tiskala Zadruga tiskarna v Krškem. — Tolstoj je eden največjih mož in najslavnejših pisateljev naše dobe. Kdor pozna njegovo mišljenje in življenje, komur so znana od blizu njegova literarna dela, mora brezpogojno občudovati tega duševnega velikana, ki je izmed vrste ljudi *quaerentium Deum* ena najbolj zanimivih oseb. — V vseh spisih se značilno izraža njegova individualnost, ki živi, opazuje, premišluje, kombinira, nastopa kot videc in prerok; ki se često vara, moti, obupuje, ki pa vedno tako iskreno, tako globoko izraža svoja čustva, kakor malokateri sodobnih pisateljev. Značilno je zanj, da je pisal vedno s tendenco, ne sicer izraženo v kakih naukih, pač pa iz dejanj s tako silo prodirajočo, da se ne čudimo vplivu, ki je za vselej zagotovljen njegovim delom. Upamo, da se nam ponudi čas in prilika, da o Tolstem in sploh o pomenu ruskega romana za sodobno literaturo napišemo obširnejšo razpravo. — Tudi *Ljudske pripovedke* nosijo pečat Tolstojevega duha. — Prevod je izvršen po izvirniku, kar se nam zdi ob današnji povodnji raznih prevodov potrebno poudariti, jako vestno in kritično; tudi jeziku se ne more ničesar oporekati. —n.

Ledinskega Mlada Breda v prvi redakciji. V rokopisni ostalini pesnika Rodoljuba Ledinskega, ki se nahaja v Marijanišču¹ in obsega še mnogo neobjavljenih pesmi, je tudi sešitek z naslovom »Narodne krajske pesmi in balade. Zapisane v Ledinah 3. Kimo- vica 1838«. Zvezek nosi zgoraj v desnem kotu šifro Th. D in je po obliki podoben onemu, ki je last gosp. župnika Vrhovnika, samo da ima zadnji šifro Th. C, kar bi dalo sklepati, da imamo iz l. 1838. večjo serijo zvezkov, — naš sestoji iz devetih listov v četverki —, v katere je Ledinski zapisoval narodne pesmi. Tu podajam iz njega *Mlado Bredo*, da se spozna razlika med Vrazovim in Prešernovim vplivom na Ledinskega. Kot je izšla natisnjena v Čebelici 1848., je gotovo nastala pod vplivom Prešernovega stiliziranja, ki ga je uporabil že pri Lepi Vidi v III. letniku Kranjske Čebelice, bodisi da je Prešeren rokopis Ledinskega popravil, bodisi da je Ledinski sam stilizacijo izvršil. Po Bleiweisovih besedah v Novicah l. 1853., str. 21. bi se moglo na poslednje misliti. A naša redakcija, iz l. 1838., ko si je Ledinski dopisoval z Vrazom, kaže v metru in v stalno se ponavljajočih formulah narodno lice, dasi so v popravkih z rdečim in navadnim svinčnikom — kdaj? — že izvedeni prvi početki poznejše stilizacije.

- Práv zgódej Brěda je vztájala,
Kákor je zmirej bíla vájena;
In šla je góri v górnje líne stat.
Šíróko líne je odpérala,
5 Na rávno pólje dóli glédala;
Na pólji vglédala meglíčica,
In še takó mi právi, govori:
Le sím mi pójte stára mati vi!
De mēni bodete povédali,

¹ Prim. Grafenauer, Zgod. nov. slov. slovstva, II. del, str. 180.

- 10 Kaj je letá z 'ana meglíčica
Al je meglíčica ta od vodě,
Al je meglíčica ta od gorě?

K nji máti skěrbna úrno perleti,
In še takó mi právi, govori:

- 15 To pa noběna meglíčica ni!
Oj! sápa úrni tůrški konj je tó,
Zdej Brěda! Tůrki po-te jezdi jo.

- Še Brěda dóli páde in omedlí,
Po tēm se mi pa góri še zbudi,
20 In še takó mi právi, govori:
Ne dájte máti! húd'mu Tůrku me
Turk sílno húdo máter mi imá
Mu umoríla je že ósim žen
In mēne túdi umoríti zná. —

- 25 Vse kár po zémli léze ino grě
Od njě hudóbe káj povédát' vč!
Mi strúpa v vínu bo napívala,
In v krúhu ga mi bo ponújala. —

- Tak mládí Brědi máti govori:
30 Kádě bo taša ti napívala
Zlí víno na zelěno trático
In zlí ga tud' na sílno skálico;
Kádě ti kruha bo ponujala
ga včrgla bodeš mlad'mu kúzetu.

- 35 Takó pa mláda Brěda govori:
Ko bóte bálo mi nakládali,
Nakládali in v skrinjo básali,
Denite zgórej pčó šlárasto,
Ker nar poprěd jo bódem núcala,
40 Bom ráne serčne sí mašila ž-njo.

- Tako mi Brěda dáljě govori:
Ko bójo tůrški svátje sím peršli,
Za nóvo mizo zasadíte jih,
In napojíte in napáste jih;
45 Kádě sí bodejo napivali,
In še po mládí Brědi prašali
Takrát pa po-me ví pošílajte.

- In tůrški svátje kmálo so peršli,
Za nóvo mizo mat' jih pozadí,
50 Napáse dóbro jih in napojí;
So jeli svatje sí napivati
In še po mládí Brědi prašati.

- Zdej Brědo mládo jim perpěljejo
Za mizo Tůrki jo posájajo
55 Potěm mi jo na konj'ca posadě,
In úrno z Brědo proč derče,
De dčla gósta se meglíčica
Meglíčica, oj konjska sapica.
Se zmakne mládí Brědi sčdlice,
60 So v sčdlu nóvo ble štiletice
Se zbóda Brěda je v serčice.

- Mlad ženin pa še právi govori:
Oj káj jest právim, svátje vam, moj!
To naredili máti so hudi

- 65 So umorili mi že ósim žen
Še to mi umoríti hččejo. —
Takó še ženín dáljě govori:
Oj, káj ti právim mládí hlapeč moj
Popraví mládí Brědi sčdlice.

- 70 Takó je pa še mládí hlapeč djal:
Kdor mi bo pa per mládí Brědi spal,
Ta náj ji túdi sčdlice popráv'!

- Takó pa mláda Brěda govori:
Oj, káj ti právim mládí ženín moj!
75 Odprí mu urno skrinjo pisano,
In vúnkej vzěmi pčó šlárasto,
De ráno bódem zamašila ž-njo.